

Monumentnummer*: 516825

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 september 2000
Kadaster deel/nr 82859/121

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Arnhem Arnhem Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Arnhem Burgemeesterswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Arnhem M 748

Omschrijving**

Inleiding

Het HERENHUIS Burgemeestersplein 1 maakt deel uit van een rijtje van drie herenhuizen uit 1904 en is gelegen op een hellend terrein op de afgeronde zuidelijke hoek van het Burgemeestersplein en de Zijpendaalseweg. Het huis is georiënteerd op de Zijpendaalseweg en ziet uit op het Sonsbeekpark aan de overzijde. Dit pand is gebouwd in opdracht van een baron, en wordt momenteel verhuurd aan kamerbewoners. De andere twee panden uit het rijtje (Burgemeestersplein 2 en 3) zijn gericht op het driehoekige plein en momenteel respectievelijk in gebruik als kantoor en woonhuis.

De drie panden hebben nagenoeg rechthoekige plattegronden met erker-, balkon- en serre-uitbouwen en zijn met de lange zijden aan elkaar gebouwd. Enerzijds zorgen het uniforme materiaalgebruik (kalkzandsteen, donkere speklagen) en de gehanteerde architectuurstijl (overgangsarchitectuur met invloeden van de Art Nouveau en de Chalet-stijl) voor samenhang tussen de drie huizen. Anderzijds leggen de terugsprongen in de bouwmassa, de topgevels en de overstekende daken (verschillende bedekking per pand) de nadruk op de afzonderlijke panden. De herenhuizen Burgemeestersplein 1, 2 en 3 zijn in detaillering verwant aan het werk van architect W. Diehl.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De Burgemeesterswijk ligt ten noorden van het Arnhemse centrum, ingeklemd tussen de Amsterdamseweg en de Zijpendaalseweg. Deze omstreeks de eeuwwisseling tot ontwikkeling gebrachte woonwijk ligt op de noordoostelijke helling van het stuwwallencomplex tussen de Rijn en de Jansbeek en grenst aan het Sonsbeekpark. Kenmerkend voor de wijk zijn de verruimingen van de straten tot driehoekige pleinen, vanwaar zichtassen lopen naar het Sonsbeekpark. De bebouwing in het zuidelijke deel van de wijk bestaat hoofdzakelijk uit aaneengesloten rijen herenhuizen.

Omschrijving

HERENHUIS van drie bouwlagen, souterrain en zolderverdieping. De zolderverdieping heeft een zadeldak met de nok loodrecht op de voorgevel en de derde bouwlaag heeft aan de oostzijde een lessenaardak. Beide daken zijn belegd met rode tuiles du Nord. Het zadeldak heeft een dakkapel met lessenaardak aan de noordwest-zijde. In het lessenaardak is een grote nieuwe dakkapel geplaatst. De gevels van kalkzandsteen zijn in kruisverband gemetseld met geknipte voegen en voorzien van trasraam en speklagen (ter hoogte van de dorpels) in donkere baksteen. Twee regenpijpen zijn voorzien van een vergaarbak.

De VOORGEVEL (aan de Zijpendaalseweg) is drie traveeën breed en heeft een driezijdige gevelvoorsprong in het midden over de volledige hoogte van het pand.

Het souterrain heeft één tweeruits en twee drieruits vensters en een deur.

De eerste en tweede bouwlaag hebben in de linker travee en in de gevelvoorsprong grote samengestelde houten vensters: enkele en gekoppelde schuif- en/of draairamen met kleine roedenverdeling aan de bovenzijde en meerruits bovenlichten met kathedraalglas, afgesloten door lateien of rollagen. De rechter travee heeft in de eerste en tweede bouwlaag een natuurstenen kruisvenster met dito latei. Alle vensters hebben lekdorpels van groen geglazurde bakstenen; in de tweede bouwlaag tussen in- en uitgezwenkte hardstenen blokken. De gevelvoorsprong heeft in de derde en vierde bouwlaag een afgeschuinde rechter hoek. De overgang naar de afschuining wordt gemarkeerd door een wit geschilderde steen met een voorstelling van een vleermuis met uitgeslagen vleugels en bladmotieven. De loggia in de derde bouwlaag heeft twee openingen: korfboogvormig afgesloten aan de voorzijde en rondboogvormig op de afgeschuinde hoek. De geboorte- en sluitstenen, de pijlers, de waterlijst en de waterspuwer zijn van hardsteen. De twee smeedijzeren hekken hebben spinneweb-, cirkel- en bladmotieven. De wit geschilderde steen boven de pijler op de hoek is voorzien van bloem- en bladmotieven. De zolderverdieping en de traveeën aan weerszijden van de loggia zijn beschoten (deels verticale planken en deels imitatie vakwerk). De zolderverdieping heeft op de afgeschuinde hoek twee gekoppelde vensters met kleine roedenverdeling aan de onderzijde. Rechts van de loggia bevinden zich twee gekoppelde vensters met kleine roedenverdeling aan de boven- en onderzijde.

De twee traveeën brede RECHTER ZIJGEVEL (aan het Burgemeestersplein) heeft een gevelvoorsprong aan de rechter zijde. De ingang is overhoeks geplaatst op de linker hoek van de gevelvoorsprong; hardstenen trap van drie treden, paneeldeur met vier ruitjes en smeedijzeren rooster, rechthoekig zesruits bovenlicht. De rechte hoek boven de ingang wordt boogvormig opgevangen. Het T-schuifvenster met bovenlicht rechts van de ingang bezit gekleurd glas-in-lood in Art Nouveau-stijl (florale motieven). De linker travee heeft in de eerste en tweede bouwlaag een natuurstenen kruisvenster, identiek aan de kruisvensters in de voorgevel. De rechter travee heeft in de tweede bouwlaag twee natuurstenen 'kloosterkozijnen', waarvan een met zijlichten ter plaatse van het bovenlicht. De lekdorpels zijn identiek aan de exemplaren in de voorgevel. De vensterluiken op de verdieping zijn verwijderd. De gevel wordt afgesloten door houten beschot (verticale planken en imitatie vakwerk).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De LINKER ZIJGEVEL heeft over de volle breedte een houten serre-uitbouw met afgeschuinde hoek tegen de eerste bouwlaag (in 1918 toegevoegd). De serre heeft zes enkelruits ramen met bovenlichten. Het platte dak heeft een overstek op gesneden klossen. De tweede bouwlaag heeft onder het doorgaande lessenaardak een balkon over de volle breedte van de gevel. Het dak wordt ondersteund door zeven stijlen waartussen een houten spijlenhek is aangebracht.

Waardering

HERENHUIS uit 1904.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van woonhuizen in overgangsarchitectuur en invloeden van de Art Nouveau en de Chalet-stijl, met hoogwaardige esthetische kwaliteiten in het exterieur, zoals bijzonder materiaalgebruik en ornamentiek: kalkzandstenen gevels met imitatie-vakwerk, smeedijzeren balkonhek en gekleurd glas-in-lood met florale motieven.
- Van stedenbouwkundige waarde wegens de markante situering op de hoek van de Zijpendaalseweg en het driehoekige Burgemeestersplein in relatie met het tegenover gelegen Sonsbeekpark. Als zodanig vormt het een karakteristiek en, vanwege de verschijningsvorm, essentieel onderdeel van deze omstreeks de eeuwwisseling tot ontwikkeling gebrachte woonwijk.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis